

Lappilainen luksus saavutetaan yhdessä tekemällä

Aini Ojala, LitM, projektipäällikkö, Liiketalous-, hius- ja kauneudenhoito-, tekstiili ja muotialat, Lapin koulutuskeskus REDU

Mirva Tapaninen, restonomi YAMK, projektipäällikkö, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: yhteistyö, verkostot, verkostoituminen, yhteisöllisyys, matkailu, hyvinvointi, luonnontuote, perinnetieto, Lappi

”Eihän tästä yksin tule mitään, ketä saatais kaveriksi? REDUssahan on tietoa Lapin alueen luonnonvara-alan ja hyvinvointialan yrityksistä ja aikasemmista hankkeista, joissa on kartotettu näitten tarpeita. Lapin AMKissa taas on matkailualan tuntemus rohki hyälä tasola, joten yhdessä me tehemä tästä semmosen hankkeen, jossa näitten alojen yritykset voivat yhdessä kehittää liiketoimintaansa.”

Lappilaista luksusta ovat alueen kulttuuriperintö, puhdas luonto, hyvinvointia lisäävät luonnontuotteet, vuodenaajat, hiljaisuus, yötön yö tai tähtitaivas. Kokonaisvaltainen kokemus syntyy aidoista, paikallisista ja luonnonmukaisista hyvinvointia edistävästä palveluista ja tuotteista.

Kuva 1. Saunavastan sitomista heinäkuun alussa (Aini Ojala)

Yhteistyöstä yhteisöllisyyteen

Taustalla on lappilainen luksus, joka määritellään Lappi Luxus – palveluja ja tuotteita lappilaiseen hyvinvointimatkailuun -hankkeessa puhtaan luonnon, hiljaisuuden, arktisen valon sekä luonnosta kumpuavien palvelujen ja tuotteiden kautta. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa luonnontuote-, hyvinvointi- ja matkailualan yritysten yhteistoiminta uusien palvelujen ja tuotteiden kehittämiseksi aitojen, paikallisten tarinoiden ja kulttuurin pohjalta. Hankkeen avulla vahvistetaan Lapin hyvinvointimatkailun ympärivuotista vetovoimaa ja sen myötä yritysten vastuullista ja kannattavaa liiketoimintaa.

Yhteistyötä tehdään monialaisesti eri järjestöjen, kuten Rovaniemen kotiseutuyhdistys Totto ry:n, yritysten ja kuntien kehittäjätahojen kanssa esimerkiksi työpajojen ja muiden tapahtumien toteuttamisessa sekä viestien välittämisessä. Seuraavaksi esittelemme kaksi esimerkkiä yhteisöllisestä toiminnasta hankkeessa.

Pöykkölän saunapäivät elokuu 2020

Yksi konkreettinen esimerkki yhteistyöstä on Totto ry:n kanssa toteutetut Pöykkölän saunapäivät elokuun lopussa 2020. Totto ry:llä oli tarve vahvistaa ja siirtää kulttuuriperintöä sekä paikallisille asukkaille että matkailijoille erilaisten tapahtumien ja toimintojen kautta. Kotiseutumuseolla on hienot puitteet ja toimintaympäristö laajempaankin toimintaan museotoiminnan lisäksi, kuten museon rantasaunan hyödyntäminen saunapalveluiden tuottamisessa yritysvetoisesti. Tähän kehitystyöhön tarvitaan yhteistyötä yritysten ja kehittämisorganisaatioiden kanssa. Lappi Luxus -hankkeen avulla löydettiin sopivat kumppanit, kuten asiantuntijat ja yrittäjät, jotka osallistuivat päivien toteutukseen.

Saunapäivien ensimmäinen päivä perjantai oli suunnattu luonnontuote-, hyvinvointi- ja matkailualan yrityksille. Päivien ohjelmassa oli paikallisen harrastelijanäytelmäryhmä SILT:n saunakuvaelma ihmisen elämänkaaresta (kuva 2), vastan tekoa, tietoa saunasykeröstä ja muista luonnontuotteista, lappilaisesta saunaperinteestä, perinnesaunotuksesta ja saunapalveluiden tuotteistamisesta sekä tietysti tutustumista kotiseutumuseon palveluihin. Tilaisuus oli oiva mahdollisuus verkostoitua muiden yrittäjien kanssa, koska yrittäjillä oli mahdollisuus tuoda esille omia palveluitaan ja tuotteitaan yleisölle ja toisilleen. Toinen päivä lauantai oli kaikille avoin yleisötilaisuus. Ohjelmassa oli tarinoinnin, saunakuvaelman, museon omien näyttelyiden ja tarjoilujen lisäksi yrittäjien tuotteiden ja toiminnan esittelyä. Mukana olevat yritykset

tarjosivat sauna-, ekokosmetologi- ja luontaishoitopalveluja, saunaan liittyviä hyvinvointituotteita, kuten saippuat, jalkakylvyt, hunajat sekä esimerkiksi kuusenkerkkäistä saunajuomaa.

Kuva 2. Pöykkölän saunapäivät, saunakuvaelma (Mirva Tapaninen)

Saunapäivät olivat niihin osallistuneiden mielestä onnistuneet. Siellä syntyi hyviä verkostoja toimijoiden kesken, kuten kahden rovaniemeläisen hyvinvointialan yrityksen käynnistämä yhteistyö toiminnan ja yhteisten tilojen merkeissä. Lappi Luxus -hanke vastasi perjantapäivän ja Totto ry lauantapäivän järjestelyistä. Päivien suunnittelu aloitettiin tammikuun alussa 2020. Yhteistyö Totto ry:n, hankkeen ja mukana olleiden yritysten kesken oli tiivistä, avointa ja sujuvaa. Yrityksillä on nyt parempi tietoisuus kotiseutumuseon tarjoamista mahdollisuuksista ja toimintaympäristöstä sekä yhteistyömahdollisuuksista. Totto ry haluaisi, että tapahtumasta muodostuu jokakesäinen, nyt syntynyttä saunayhteisöä yhdistävä perinne.

Itä-Lapin saunatyöpaja

Toinen esimerkki on Pyhätunturilla marraskuun alussa pidetty Itä-Lapin saunatyöpaja, joka suunniteltiin yhdessä paikallisen matkailualan yrityksen kanssa ja sen yhteistyöpyynnöstä. Työpajan suunnittelu sujui hyvässä yhteishengessä ja ketterästi tehtiin muutoksia mm. työpajan ohjelmaan, markkinointiin ja toteutusmalliin, kun alkuperäinen ohjelma ja toteutustapa eivät tuntuneet houkuttelevan tarpeeksi osallistujia. Pyhä-Luosto Matkailu ry:n, Lappi Luxus -hankkeen ja yrittäjän yhteistyön avulla saatiin markkinoitua uudistettua tapahtumaa laajemmin

yrietyksille. Tämä poiki mukavasti lisää osallistujia tapahtumaan, heitä oli mukana parhaimmillaan kolmisenkymmentä. Työpaja oli ensin tarkoituksena järjestää live-tilaisuutena, mutta koronan aiheuttamien haasteiden vuoksi päädyttiin nopeasti hybridimalliin, jossa osa osallistujista oli mukana paikan päällä Pyhällä ja osa Teams-yhteyden välityksellä.

Työpaja oli palautteen perusteella onnistunut, koska siellä tuotiin esille kiinnostavia esimerkkejä uusista liiketoimintamahdollisuuksista haastavan koronatilanteen keskellä ja suunniteltiin yhdessä pienryhmissä uusia saunapalveluita. Työpajalle asetetut tavoitteet täyttyivät, syntyi verkostoitumista ja ryhmissä suunniteltiin kolme erilaista saunapalvelutuotetta, joista yksi kahden yrityksen ryhmätuotos otettiin heti käyttöön molemmissa yrityksissä. Nämä eri paikkakunnilla toimivat kaksi yritystä ovat myös käyneet benchmarkkaamassa toisiaan ja kehittäneet yhteistyötä sen myötä.

Lappi Luxus -hankeyhteistyö

Lappi Luxus – palveluja ja tuotteita lappilaiseen hyvinvointimatkailuun –hanke on rahoitettu Lapin liiton myöntämällä Euroopan aluekehitysrahaston, Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020 tuella (263 438 €), kokonaisbudjetin ollessa 351 254 €. Hanke on alkanut 8/2019, ja se päättyy 12/2021. Hankkeen päätoteuttajana on Lapin koulutuskeskus REDU ja osatoteuttajana Lapin ammattikorkeakoulu.

Kummastakin organisaatiosta on varattu asiantuntijaresurssia hankkeen teemojen mukaisesti, esimerkiksi tuotteistamiseen, brändäykseen, markkinointiin, turvallisuuteen ja luonnontuotteiden hyödyntämiseen. Organisaatioiden hankkeelle nimetyt vastuuhenkilöt tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään muun projektiryhmän sekä hankkeeseen rekrytoitujen opiskelijoiden kanssa. Puuttuvaa osaamista hankitaan ostopalveluilla. Tiivis tiedottaminen ja yhteydenpito eri välinein ja kanavien sekä mahdollisuuksien mukaan kasvotusten, myös luonnossa ovat olennainen osa toimintatapaamme.

Yhteistyö on sujuvaa ja luontevaa. Yhteiseen hiileen puhaltaminen auttaa yhteisen päämäärän saavuttamisessa. *Jo vain met tämä yhdessä klaarathan, sole ko sopia ja tehä.*